

θὰ σκιρτήσῃ ἡ ψυχὴ του, καὶ θ' ἀρχίσῃ νὰ πετᾷ δυναμωμένη καὶ χωρὶς φόβου ν' ἀπογοητευθῇ. Γι' αὐτὸ προτίμησα ν' ἀρχίσω ἀπ' αὐτὰ τὰ τραγούδια παρὰ ἀπὸ κάθε ἄλλο ἔργο.

Ἐπειτα τοὺς ἔχω καὶ ξεχωριστὴ ἀγάπη γιὰ ἕνα ἄλλο λόγο. Δὲν σῆς συνέβη ποτὲ ἀπὸ πολλές ὥρες ἐντροφῆστέ στὴν ἀνάγνωσι ἐνὸς μεγάλου ποιητοῦ νὰ αἰσθανθῇτε τὴν ψυχὴ σας κατακουρασμένη, λαχανιασμένη ἀπὸ τὸ τρέξιμο ποὺ ἔκανε γιὰ νὰ τὸν παρακολουθήσῃ στὰ ὕψη του; Ζητεῖτε τότε κἀνένα μικρὸ μελίρρυτο ποιηματάκι γιὰ νὰ ξεκουρασθῇτε μὲ τὴν ἀνάγνωσί του καὶ νὰ βρῇ ἀντακούσις ἡ ψυχὴ σας ἐπάνω του, ὥστερὰ ἀπὸ τόση κόουρασι. Αὐτὸ συμβαίνει καὶ στὴ μουσικὴ πολλές φορές. Καὶ τὸ μικρὸ μελίρρυτο ποιηματάκι ποὺ θὰ ξεκουράσῃ τὴν ψυχὴ ἀπὸ τίς βαρεῖες ἀρμονίες τῶν μεγάλων κλασικῶν, θὰ ἦνε κἀνένα ἀπὸ τὰ Τραγούδια χωρὶς λόγια τοῦ Mendelssohn. Εἶναι γραμμένα μόνον γιὰ πιάνο καὶ μπορεῖ νὰ τὰ παίξῃ καὶ ἕνας ὄχι πολὺ προχωρημένος μαθητὴς γιατί δὲν ἔχουν δυσκολία στὴ μηχανικὴ ἐκτέλεσι. Τὸ πᾶν εἶνε νὰ κατορθώσῃ νὰ περάσῃ τὴν ψυχὴ του μέσα ἐκεῖ ἐνῶ παίζει, ὅπως καὶ σ' ὅλη τὴ μουσικὴ ἐν γένει. Εἶναι ὅλα ἀνεκτίμητα διαμάντια. Ἀλλὰ ἐκεῖνα ποὺ λαμποκοποῦν περισσότερο ἀπὸ τὰ ἄλλα μέσα στὴ συλλογὴ, εἶναι τὰ ἀκόλουθα:

Τὸ Κυνηγετικὸ τραγοῦδι (Jagerlied) ἀριθ. 2. τὰ τρία «Βενετικὰ τραγοῦδια τῆς Γόνδολας» (Venetianisches Gondellied) ἀρ. 6, 12, καὶ 29, καὶ τὸ ἀμίμητο ἐκεῖνο «Ἀνοιξιὰτικο τραγοῦδι» (Frühlingslied) ἀριθ. 30. Καὶ τώρα ἂς ἔλθωμε στὸ Κυνηγετικὸ μας τραγοῦδι. Ἀκούεται στὴν ἀρχὴ μοναχὸ τὸ κέρας, ποὺ προσκαλεῖ τὴν κυνηγετικὴν συνοδεία μὲ φωνὴ ζωηρὴ καὶ ἐνθουσιαστικὴ, ἡ ὁποία γίνεταί λιγάκι ἀνυπόμονη ὅσον ἀργοῦν νὰ συναχθοῦν οἱ κυνηγοί. Οἱ κοιμισμένες φωνές τοῦ δάσους ξυπνοῦν στὸ κάλεσμα αὐτὸ τὸ ἐνθουσιαστικὸ καὶ τὸ ἀντιλαλοῦν ἀπ' ἄκρη ὡς ἄκρη. Σιγὰ σιγὰ ἀκούονται ν' ἀπαντοῦν ἀπὸ μακριὰ στῆς πρώτης τὸ κάλεσμα καὶ ἄλλες σάλπιγγες καὶ πλησιάζει ὅσον πάει ἡ φωνὴ τους, ἕως ποῦ ἀντηχεῖ παιγμένο ἀπὸ ὅλες μαζὴ χαρμόσυνο τὸ Κυνηγετικὸ τραγοῦδι. Τόνοι χαρμόσυνοι καὶ ἐνθουσιαστικοί, ποὺ κάνουν τὴν καρδιὰ μυστικὰ ν' ἀναγαλλιάζῃ... Μὴ δὲν εἶνε τὸ κυνῆγι μιὰ μικρογραφία τοῦ πολέμου; Μὲ τοὺς γοργούς καὶ ρυθμικούς ἤχους τοῦ ἔξτρατος προχωρεῖ ἡ κυνηγετικὴ συνοδεία, ἀκούονται τῶν ἀλόγων τὰ πατήματα καθαρῶτα καὶ πιὸ δυνατὰ ὅλοεν, ὅταν ἔξαρνα τὸ τραγοῦδι ξεσπάει σὲ χαρμόσυνους ἀλλαλαγμούς ἢ ζωηρὰ γυγίσματα σκυλιῶν, ποὺ ἤσαν, φαίνεται, τὸ θῆμα τους. Μέσα σ' αὐτὴ τὴν παραχὴ ποὺ κάνουν οἱ ὀκτάβες καὶ τὰ accords, τὸ ἕνα ἀπάνω στ' ἄλλο, χάνεται σχεδὸν τὸ τραγοῦδι τῆς ἀρχῆς, ἡ κίνησις ὅμως ἢ ρυθμικὴ ἐξκολουθεῖ ἢ ἴδια, καὶ δυνατὴ ἀντηχεῖ κάπου κάπου ἀπὸ κρυμὰ φωνὴ σάλπιγγας ὥσαν σύνθημα γιὰ νὰ μὴ χασθοῦν οἱ

συντρόφοι. Αὐτὴ ἡ σύγχυσι καὶ ἡ παραχὴ σιγὰ σιγὰ καταπαύουν, καὶ μὲ τέχνη ἀμίμητη οἱ διάφορες φωνές τῶν σάλπιγγων ἐνώνουνται πάλι μαζὶ, γιὰ ν' ἀντηχῇ χαρμόσυνο τὸ τραγοῦδι τῆς ἀρχῆς περισσότερο τῶρα ποικιλιμένο καὶ στολισμένο μέβριαταισίνες ἀπὸ τὸ δεξιὸ χέρι. Φαίνεται νὰ ἐπιστρέφῃ ἡ συνοδεία εὐχαριστημένη ἀπὸ τὴν ἐκδρομὴ. Σὲ λίγο τὰ πατήματα καὶ τὰ τραγούδια δὲν ἀντηχοῦν πιά τόσο καθαρὰ ὥς πρῶτα, σιγὰ σιγὰ ἀπομακρύνονται, καὶ στὸ τέλος σβύνουν τόσο γλυκὰ, τόσο παραπονετικὰ, ποῦ δὲν ξεύρεις ἂν ἦνε ἡ ἡχώ τους ποῦ χάνεται στοὺς ἐλιγμούς τοῦ δάσους, ἢ τὸ ὕστερον ξεψύχισμα τοῦ αἵμου ἐλαφροῦ, ποὺ σηκώνουν θριαμβευτικὰ, ὥς λάφυρο, ξεψυχισμένο τώρα πιά, (μὲ γυρμένο κεφάλι καὶ σβυστὰ μάτια, ἀπάνω σὲ κρεβάτι στολισμένο μὲ φύλλα καὶ κλαδιὰ καταπράσινα).

Αὐτὸ εἶνε τὸ Κυνηγετικὸ τραγοῦδι. Τέσσαρες σελίδες ὅλο ὅλο. Εἶνε τὸ ζωηρότερο τῆς συλλογῆς, ἡ κίνησις τοῦ χρόνου πολὺ γοργή καὶ ζωηρὴ στὸ τέλος δὲ πρέπει νὰ σβυσθῇ μὲ τέχνη καὶ χάρι γιὰ νὰ προξενήσῃ τὴν ἐντύπωσι ποὺ ἔγραψα.)

ΛΥΡΑ

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΕΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ Ο ΨΥΧΟΠΑΤΕΡΑΣ

(Ἰδε σελ. 45).

ΠΡΑΞΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ

(Εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Βένερη. Δύο δωμάτια συνεχόμενα διὰ θύρας μεγάλης ἄνευ θυροφύλλων μὲ διπλοῦν παραπέτασμα. Τὸ ἐξωτερικὸν τραπεζαρία, τὸ ἐσωτερικὸν σαλόνι. Δεξιᾷ θύρα, ἀριστερᾷ θύρα καὶ παράθυρον. Ἐπίπλωσις οἴκου τῆς μεσαιῆς τάξεως, μετὰ τινος φιλοκαλίας. Δειλινόν. Ἡ Οὐρανία καὶ ἡ Ἀνθὴ κάθονται ἐργαζόμεναι. Ἡ Ἀνθὴ κεντᾷ εἰς τετάρτον, παρὰ τὸ προσκόνιον. Ἡ Οὐρανία ταινίαν λευκὴν, παρὰ τὴν μεγάλην τράπεζαν τοῦ μέσου. Ἀνυφουμένης τῆς αὐλαίας, ἐξακολουθοῦν ἐπὶ τινὰς στιγμὰς τὴν ἐργασίαν των σιωπηλαί. Ἡ Ἀνθὴ ἀρχίζει σιγὰ-σιγὰ τὸ τραγοῦδι «Ἐτίναξε τὴν ἀνθισμένη μυγδαλίαν» κτλ. Ἐδῶ κ' ἐκεῖ βριγηεῖ καὶ ἡ Οὐρανία καὶ τὴν τελευταίαν στροφὴν τὴν λέγουσιν καὶ αἱ δύο ὁμοῦ, δυνατῶτα. Ἐν τῷ μεταξύ ὁ Γεῶργος εἰσέρχεται ἀπὸ τὸ σαλόνι).

Γεῶργος.—(Χειροκροτῶν τὸ τέλος τοῦ ᾄσματος) Μπράβο!... μπρί! Βλέπω ὅτι εἶχαμε καλὸ κατὰ φύγιο, ἂν δὲν ἐγεννᾶτο εἰς τὸν κόσμον ἕνας κάποιος Ἰωάννης Λαζούρης.

Οὐρανία.—Ἄ, ἤλθες; ἐκλείσατε τὸ γραφεῖο, Γεῶργο;

Ἀνθὴ.—Κορόϊδε, κορόϊδε! (τοῦ βράζει τὴν γιῶσσάν της).

Γεώργος.—Ναί. (πρὸς τὴν Ἀνθήν). Θὰ στὴν ψαλλιδίσω...

Οὐρανία.—Ἔλα νὰ μάθῃς τί θὰ κάμῃ τὰ χρηματὰ της ἡ Ἀνθή. (μειδιῶσα) Τὸ βρῆκε τέλος πάντων!

Γεώργος.—Ἀλήθεια; Νάκούσωμε λοιπόν.

Οὐρανία.—Ἐ, ἄ, σε πῆ.

Ἀνθή.—Δὲν ἤξεύρω...Νά, τὸ εἶπα τῆς Οὐρανίας.

Γεώργος.—Τί;

Οὐρανία.—Τὸ μερτικό της, λέει, θὰ το δώσῃ ὅλο τοῦ θεοῦ Λεωνίδα νὰ το κάμῃ ὅ,τι θέλει.

Γεώργος.—Μπράβο.

Οὐρανία.—Πᾶν καὶ γυαλένιος πύργος, γιὰ τὰ χελιδόνια, πᾶν καὶ παλάτι τῆς ἀκρογιαλιάς, πᾶν καὶ ζωολογικὸς κήπος καὶ ὅλα...Θέλει, λέει, νὰ δείξῃ τὴν ἀγάπῃ της καὶ τὴν εὐγνωμοσύνη της πρὸς τὸ θεῖο...

Γεώργος.—(γε.λῶν) Ὁχι δά!

Οὐρανία.—Βέβαια· πὺν ἔκαμε τόσα καλὰ γιὰ μᾶς, πὺν μᾶς ἀγαπᾷ σὰν παιδιὰ του, πὺν μᾶς πῆρε στὸ σπῖτι του, πὺν μᾶς τρέφει, πὺν μᾶς ντύνει, πὺν μᾶς διασκεδάζει, πὺν φροντίζει γιὰ τὴν ὑπόθεσί μᾶς, πὺν σὲ πῆρε στὸ Γραφεῖο νὰ σου δώσῃ σειρά...

Γεώργος.—Ἔτσι αἶ; (γε.λοῦν καὶ οἱ δύο.)

Ἀνθή.—Τί, μὲ κοροϊδεύετε; Μπράβο σας! δὲν ἔχετε καρδιά σεις. (μὲ ἔφος κ.λαυθυμηρόν.) Ἀσχημα λοιπὸν κάνω πὺν θέλω νὰ δείξω τὴν εὐγνωμοσύνην μου στὸ θεῖο; Ἡθέλατε τάχα νὰ μὴ τον ἀγαπῶ τὸ θεῖο;

Οὐρανία.—Νά τὰ!

Γεώργος.—Ἄ, μπᾶ. Ποιὸς τὸ λέει αὐτό. Ἐνομίζα ὅμως ὅτι θὰ ἦτον ἀρκετὲς ἡ παντοῦφλες πὺν του κεντῆς.

Ἀνθή.—Μάλιστα, ἓνα ζευγάρι παντοῦφλες...

Γεώργος.—Καὶ σὺ κάμε του δυό.

Ἀνθή.—Ὡραῖο δῶρο εὐγνωμοσύνης, μὰ τὴν ἀλήθειαν.

Γεώργος.—(Π.λησιάζει τὴν Ἀνθὴν καὶ φέρει ἐνωμένους τοὺς δακτύλους ἐπὶ τοῦ μετώπου της.) Κουάκω! Κοντεύεις νὰ γεράσῃς καὶ μυαλό ἀκούρη δὲν ἔβαλες.

Ἀνθή.—Μὰ γιατί; (Ἐξαιφίως μετὰ παύσιν) Νά σᾶς πῶ. Σεῖς ἔχετε τὴν ιδέα ὅτι ὁ θεῖος εἶναι κακὸς;

Οὐρανία.—Σοῦτ! σιωπῇ, ἀνόητη. (Γεώργος, μὴ λές τίποτα. Εἶνε ἱκανῶς, ξέρεις, νὰ τὰ πῇ ὅλα).

Γεώργος.—Ἄ μπᾶ, μπᾶ, μπᾶ! Κακὸς ὁ θεῖος; Θεὸς φυλάξοι!

Ἀνθή.—Ἐξέρω γώ.. Γιατὶ πρὸς κατὶ ἐλέγατε..

Γεώργος.—Οὔτε κακὸς εἶνε, οὔτε διεστραμμένος, οὔτε γρινιάρης, οὔτε φιλάργυρος, οὔτε πλεονέκτης, οὔτε ψεύτης, οὔτε κλέφτης, οὔτε μαχακῆς..

Ἀνθή.—(Ὡσεὶ ἀγακωφισμένη) Ἔτσι ντέ!

Οὐρανία.—(Συνεχίζουσα) Οὔτε ἀνθρώπος τοῦ

συμφέροντος, οὔτε ἐγωιστής, οὔτε τὰ κάνει ὅλα γιὰ τὴ δική του ὠφέλειαν, οὔτε προσπαθεῖ νὰ μᾶς ἐκμεταλλευθῇ, οὔτε περιφρονεῖ τὴν γυναικὰ του... Ἀγγελος, ἄγγελος!

Γεώργος.—Ἀγγελος μὲ οὐρά.

Ἀνθή.—(χαχ.λαυρίζει.) Τί εἶπες; Μὰ ὑπάρχουν καὶ ἄγγελοι μὲ οὐρά;

Γεώργος.—Πῶς δὲν ὑπάρχουν! Αὐτοὶ εἶνε οἱ καλλίτεροι.

Ἀνθή.—Καλά. Δέν μου λές, Γεώργος,—γιατὶ ρωτῶ τὴν Οὐρανία καὶ ὅλο γέλα—πότε θὰ πάρουμε ἐπὶ τέλους αὐτὰ τὰ δολάρια; Εἶνε δυὸ μῆνες τώρα...

Οὐρανία.—(γε.λῶσα) Γεώργος ξέρεις; Ἡ Ἀνθή νομίζει ὅτι θὰ ἔλθῃ ἡμέρα πὺν τὰ δολάρια θὰ φθάσουν ἐδῶ, ἐπάνω σ' αὐτὸ τὸ τραπέζι, ὅτι θὰ κάμουμε σὲ τρία μερίδια θὰ της δώσουμε τὸ δικό της καὶ θὰ της ποῦμε. Νά. Ἀνθοῦλα· πάρε αὐτὰ νὰ τα φυλάξῃς εἰς τὸ συρτάρι σου.

Γεώργος.—(γε.λῶν) Ἔτσι ἔ; ὅπως μοιράσαμε προχθὲς τὴν μπουμπονιέρα... Ἄχ Ἀνθή, Ἀνθή... Δέν μου λές, ξέρεις τοῦλάχιστον τί εἶνε αὐτὰ τὰ δολάρια πὺν ἀκούς;

Ἀνθή.—Πῶς δὲν ξέρω; χρυσᾷ νομίσματα.

Οὐρανία.—(Μίρες μὲ οὐρά.)

Γεώργος.—Καὶ ὡς πόσο μεγάλα;

Ἀνθή.—Νά, σὰν ἓνα πιατάνι τοῦ καφέ.

Γεώργος.—Ὁχι νὰ μὴν εἶνε σὰν πιατέλες. Δὲν ἔχεις ιδέα. Εἶνε τόσα δὲ μικρά, κομψὰ καὶ γεμάτα ἀστέρια σὰν τὴν ἀμερικανικὴν σημαίαν.

Ἀνθή.—(σκιρτῶσα ἐκ χαρᾶς) Μικρούτσικα, χρυσᾷ καὶ ἀστροκέντητα ὦ, τί χαρά! θὰ δώσω εὐθὺς νὰ μου κάμουν ἓνα διπλὸ γιορντάνι καὶ δυὸ βραχιόλια.

Οὐρανία.—Ἀλλὰ τώρα.

Γεώργος.—Μὰ καλὰ δὲν εἶπες ὅτι θὰ τα δώσῃς ὅλα τοῦ θεοῦ σου;

Ἀνθή.—Ὁχι ὅλα πάλι. Θὰ κρατήσω κ' ἐγὼ ὅσα μοῦ χρειάζονται... Ἐπειτα αὐτὸς τί θὰ τα κάνῃ; Περνοῦν ἐδῶ τὰ δολάρια;

Οὐρανία.—Ἄ, ναί· αὐτὸ εἶνε πές. Δὲν περνοῦν ἐδῶ...

Ἀνθή.—Τί κρίμα! Ἀλλὰ τί ἐλέγαμε πρωτῆ-τερα, δὲν θὰ φθάσουν ἐδῶ ποτέ; Μήπως πρέπει νὰ πάῃ ὁ Γεώργος νὰ τα πάρῃ; ἔ;

Γεώργος.—Πιθανόν, ποιὸς τὸ ξέρει... (κιτεῖ νὰ ἐξέλθῃ.)

Ἀνθή.—Γεώργος! Γεώργος! (τρέχει καὶ τοῖ κρατεῖ ἐκ τῆς χειρός.) Δός μου καμμένε μιὰ δραχμὴ νὰ τὴν παίξω ἀπόψε στὸν μπακαρᾷ!

Γεώργος.—Ἐμὰθες καὶ σὺ μπακαρᾷ;

Ἀνθή.—Ὁχι· ἀλλὰ θὰ κάμουμε συντροφιά μὲ τὴν Οὐρανία.

Γεώργος.—Γιὰ νὰ χάσῃς ἀδίκως τὴ δραχμὴ.

Ἀνθή.—Ὁχι, ὄχι· ἐγὼ ἔχω τύχη. Καὶ ἄμα κερδίσω, θὰ σου δώσω πίσω τὴ δραχμὴ σου.

Γεώργος.—Καὶ ἄμα χάσης, τί θά μου δώσης πίσω;

Ἀνθή.—Θά μου δώσης ἐς νύ ζηνκαίζω.
Ἐλκ ἐγὼ πού σάγαπώ...

Γεώργος.—(τῇ δίδει μίαν δραχμὴν) Νά, πάρε.
(Ἀκούεται τὸ κορυδούρι τῆς θύρας ἀπὸ μέσα)

Ἀνθή.—"Ω, εὐχριστῶ! (τὸν ἐναγκαλίζεται)

Γεώργος.—(τὴν θωπεύει καὶ τὴν φιλεῖ) Ἀνθοῦλά μου, κουτὴ—κουτὴ μὲ καλὴ—καλὴ.

Βάρλας.—(εἰσβάλλων ἀπὸ τὸ σαλόνι) Καλὴ σπέρα σας.

Καὶ οἱ τρεῖς.—Ἄ, ὁ θεὸς Παντελῆς... Καλὴ σπέρα θειέ μου! (ὁρμουρ καὶ τὸν ἀσπάζονται καὶ οἱ τρεῖς)

Βάρλας.—Τί κάνατε; πῶς περνᾶτε;

Καὶ οἱ τρεῖς.—Λαμπρά, ὥραία, σεῖς;

Βάρλας.—Δόξω τῷ Θεῷ. Σοῦ πέρατε τὸ κεφάλι σου, Οὐρανία;... Ἦ Θεῶν; ἔδω εἶνε;

Οὐρανία.—Ἐδῶ, ἐτοιμάζει γιὰ τὸ βράδυ.

Βάρλας.—Λοιπόν, πρῶτα—πρῶτα. Ἐνὰ γράμμα ἀπὸ τὴν Ἀνέττα. (Τὸ ἐξάγει)

Καὶ οἱ τρεῖς.—Γράμμα ἀπὸ τὴν Ἀνέττα! φέρτε το δῶ. (Ὀρμουρ καὶ οἱ τρεῖς ποιοῦς γὰ το πρωτοπάγη.)

Βάρλας.—(ῥῥῳ τὴν χεῖρα) Σταθῆτε, βρέ παιδιὰ. Πῶς κάνατε ἔτσι; θά το σχίσετε... Ἦρθε τὴν δεσποινίδα Οὐρανίαν Ἀγγελίδου ὁρίστε! (τὸ δίδει εἰς τὴν Οὐρανίαν καὶ κάθηται.)

Οὐρανία.—Τί χαρὰ! (Στρίβει τὸν φάκελον.)

Ἀνθή.—Παν ἐσώκλειστο στὸ δικό σας, θεῖς;

Βάρλας.—Σιωπή!

Γεώργος.—Δυνατὴ διάβασέ το, δυνατὴ.—Σύχασε, Ἀνθή!

Οὐρανία.—(ἀναγινώσκει περιστοιχιζομένη ἐπὶ τοῦ Γεωργίου καὶ τῆς Ἀνθῆς) Σταθῆτε: «Ἀγαπητὴ μου Οὐρανία: σὲ ἀσπάζομαι γλυκὰ-γλυκὰ. Ἐλθθε τὴν ἐπιστολήν σου καὶ ἐχάρην πολὺ διὰ τὴν ὑγείαν σας, διὰ τὴν ὁποίαν παρηκαλῶ νυχθημερὸν τὸν Θεόν. Εἶνε ἀδύνατον νὰ σας περιγράψω πόσον μοῦ στοιριζεῖ ὁ χωρισμὸς σας: τὸ σπῖτι μου φαίνεται ἔρημον καὶ εἶνε ἀκόμη ἀδύνατον νὰ... (τί λέει ἐδῶ;) νὰ... συνέλθω (ὅχι, δὲν λέει ἔτσι...)

Γεώργος.—(ἀρτὰζει τὸ γράμμα) Φέρετο δῶ! πού εἶνε; ἔ! (ἀναγινώσκει) ἀδύνατο νὰ συνειθίσω αὐτὴν τὴν ζωὴν.

Οὐρανία.—Φέρε.

Γεώργος.—(κρατῶν τὴν χεῖρα ἱψηλὰ) Ὁχι, ἄφησε. (ἀναγινώσκει) Ἀπὸτε θὰ ἀξιωθῶ νὰ σας ἐπανιδῶ καὶ νὰ σας σφιγξῶ εἰς τὰς ἀγκάλας μου. Παιδιὰ μου ἂν εἴσθε δὲν θὰ σας ἀχαποῦσα τόσῳ. Εἶμαι καλὰ: διὰ τὰς ὑποθέσεις, γράσω τοῦ θεοῦ σας Παντελῆ. Ἐδῶ εἰς τὴν Σύρον ὅλος ὁ κόσμος ὁμιλεῖ γιὰ σὰς καὶ σὰς... (τί λέει;)

Ἀνθή.—(ἀρτὰζονσα τὸ γράμμα) Ἐγὼ, ἐγὼ νὰ σοῦ πῶ!

Οὐρανία.—Ἐλα, ἀνόητη, ποῦ θὰ διαβάσης τόρκα καὶ σύ! (τῆς πέρρει τὸ γράμμα καὶ ἐξακολουθεῖ) «καὶ σας μακαρίζει. Ἄν τύχον, καθὼς μοῦ γράφει ὁ Παντελῆς, παρουσιασθῇ ἀνάγκη νὰ ὑπάγη κανεὶς εἰς τὴν Ἀμερικὴν, νὰ μὴ στείλετε τὸ Γεώργιο (τακοῦς;) εἶνε μικρὸς ἀκόμη τὸ πούλακι μου γιὰ τόσῳ μεγάλο ταξίδι».

Γεώργος.—Μάλιστα! αὐτὸ θὰ τὸ ἰδοῦμε.

Ἀνθή.—Καλὰ λείει.

Οὐρανία.—(ἀναγινώσκουσα) «Ἀφ' οὗ προσφέρεται ὁ καλὸς θεὸς Παντελῆς, ὁ ὁποῖος εἶνε πολὺ... (μυ! τόρκα δὲν το δίνω κανενός) (ἀνυστὶ τὴν ἐπιστολήν) πολὺ καταλληλότερος, τὸ ζήτημα λύεται ὠριότατα...»

Βάρλας.—Ὁριότατα: ἐγὼ πού εἶμαι μεγάλος, ἂς θαλασσοπνιγῶ. (γελῶν ὁλοῖ).

Οὐρανία.—(ἀναγινώσκουσα) «Περιμένω εἰδήσεις σας ἀνυπομένως. Νὰ μου φιλήσης τὴ χεῖρή μου Ἀνθοῦλα καὶ τὸ Γεώργιο. Διασκεδάζετε ὥραια στὰς Ἀθήνας; κακοπαῖδα, καὶ ἐμένει μὲ ξεχάσατε, καλὰ! Ἀσπάζομαι τὴν Θεῶν καὶ τὴν Ζηλεύω γιὰ τὴ χαρὰ ποῦ ἔχει στὸ σπῖτι της. Σὲ φιλῶ στὰ μάτια. Ἦ ἀγαπῶσά σε Ἄννα Παρίδου».

Γεώργος.—Ταῦτα καὶ μένω.

Οὐρανία.—Παῖς θὰ το πιστεύσῃ ὅτι ἡ γυνὴ καὶ αὐτὴ ποῦ μας λατρεῖ ἔτσι, εἶνε μιὰ ξένη. Καὶ ἔπειτα λέγουν γιὰ τοὺς συγγενεῖς... γιὰ τὸ αἷμα...

Ἀνθή.—(λαμβάνει τὴν ἐπιστολήν καὶ τὴν ἀσπάζεται) Ἀνέττα μου ψυχροῦλά μου, ἀγάπη μου, φῶς μου! (Ἡ Οὐρανία λαμβάνει ὀπίσω καὶ κρύπτει τὴν ἐπιστολήν καὶ ἀναλαμβάνει τὴν ἐργασίαν τῆς ὀρθῆς, σκεπτικῆς).

Ο x. ANATOLE FRANCE

ΚΑΙ Η ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ.

Ἐκ συνεντεύξεως, τὴν ὁποίαν ἔσχε συντάκτης τῆς *Eclair* μὲ τὸν νέον ἀκαδημαϊκόν, ἀποσπῶμεν τὰς ἀκολουθοῦς περικοπὰς.

Ἡ γραμματικὴ ὀρίζει τὰς γλώσσας, ἀποτελεῖ καὶ τι τραχὺ ἀμετάβλητον, σχολαστικόν, καὶ πεπεωρισμένον. Ἡ γλώσσα ὅμως, ἥτις ὁμιλεῖται εἶναι καὶ τι ζωντανόν, τὸ ὁποῖον φθίρειται, ἀνανεοῦται, ποικίλλει ἀπείρως, ἀνελόγως τῆς κρᾶσεως, τοῦ πνεύματος ἐκείνων ποῦ τὴν μετχειρίζονται. Κάθε ἄνθρωπος ποῦ ὁμιλεῖ, ἔχει ἀνάγκη νὰ ἐξισώσῃ τὴν ἐκφρασὴν μὲ τὴν ἰδέαν αὐτοῦ, νὰ κάμῃ μερικὰς μεταβολὰς εἰς τὴν γλώσσαν τῶν προγόνων του, φαινομενικῶς μὲν ἀνεπαισθήτους, αἱ ὁποῖαι ὅμως μετὰ πᾶρελευσιν χρόνου γίνονται μέγισται. Αἱ γλώσσαι ἔχουσι τὴν ἰδιαιτέραν τῶν ζωὴν, πάντοτε μὲν τὴν ἰδίαν, ἀκαταπαύστως ὅμως τροποποιουμένην. Δὲν σκεπτόμεθα, δὲν αἰσθανόμεθα ὡς οἱ πατέρες ἡμῶν,